

Aedniku sünnipäev

6. jaanuaril tähistas oma 80. sünnipäeva
Dr. biol. h. c. Aldonis Vēriņš.

Mei inimestele on Vēriņš eeskätt tuntud kui sordiaretaja. Olin ka ise üllatunud, leides Eesti parimate gladioolide hulgast üle 70 kuulsa Läti aedniku aretatud sordi. Koduselt kõlavad sellised sordinimed nagu 'Tallinn', 'Suur Munamägi', 'Anne Veski', 'Minu kallid' jt.

Kokku on Aldonis Vēriņš loonud ligi 400 gladioolisorti, nendest 157 on rahvusvahelises sordiregistris. Kõige tuntum on väikeseõieline 'Dave's Memory', mis kolm aastat järjest valiti maailma parimaks

gladioolisordiks. 2003. aastal sai Aldonis Vēriņš diplomi *International Gladiolus Hall of Fame* (siiani ainus, mis on antud Ida-Euroopasse).

Aldonis Vēriņš on tegelnud ka teiste sibullilledega ja iiriste sordiaretusega, praegu on tema kireks pojengid. Esimesena Lätis hakkas ta kasvutama kollaseõielisi pojengisorte. 2007. aastal nägi trükivalgust sisukas ülevaade pojengidest, varem samalaadne teos gladioolidest ("*Gladiolu Avīze*", 1998) ja iiristest ("*Īrisu Avīze*", 1999). Möödunud aastal ilmus vanameistrilt ajakirjas *Dārzs un Drava* rohkete fotodega kirjutiste sari värvidest aias.

Pika ja viljaka elu jooksul

on Aldonis Vēriņš avaldanud mitu raamatut ning üle 1000 artikli ajakirjanduses. Suuresti tema pealehakkamisel loodi ka Läänemere maade vanim ja sisukaim aiandusajakiri *Dārzs un Drava* (Aed ja Mesila), mille peatoimetajana ta praegugi töötab. Kordumatu mulje jätavad tema igakuised haruldastel ausad ja lihtsad pöördumised ajakirja lugejate poole.

Läti riik on oma aedniku tööd hinnanud Kolme Tähe ordeniga (1999) ja Teenetristiga (2008).

Soovime ka omalt poolt jõudu, tervist ja pikka iga.

REIN SANDER

Vēriņši aretatud väikeseõieline gladiool 'Ansitis-Puisitis'.

AED

Lumi – kord sõber, kord vaenlane

● Lumi on väga hea katematerjal, sest 50–60 cm pakuse koheva lumekihi all ei lange temperatuur kunagi alla -5° . Seda isegi siis, kui väljas paugub 30-kraadine pakane.

● Kui läheb väga külmaks, kuhjake kohevat lund Thunbergi kukerpudele, harilikule ligustrile, kaunile veigele, harilikule parukapuule, Fortune'i kikkapuudele jt külmahelladele pöösastele.

● Kohev lumevaip kulub ära liiliapeenrale ja teistele külmaõrnematele püsililledele.

● Kui hakkab sulama, muutub lumi tihedamaks ja selle mõju soojuskattena väheneb järsult. Tihenenud paksu lume all tekib igihaljastel rohttaimedel (eriti kiviktaimla padjanditel) õhupuudus ning nad võivad hukkuda. Taimedele hilissügisel asetatud kuuseoksad ei lase lumel väga tihelt kokku vajuda ja taimedel jätkub õhku ka pärast sula.

* Eriti ohtlik on kevadel tihenenud sulalumest tekkiv urbane jää, mis mõjub sageli igi-

haljastele rohttaimedele ja ka murule hukutavalt. Urbne jää tuleb kindlasti purustada, et õhk taimedeni jõuaks.

● Suur kogus puudele sadanud rasket sulalund painutab ning isegi murrab oksid. Et seda ei juhtuks, siduge kergesti murduvate okstega

väiksemad puud-pöösad aegsasti, juba hilissügisel, nõõriga kinni.

● Lehtpöösastest võib raske lumi kahju teha ja oksid murrada Thunbergi kukerpuu sammasja võraga sortidel, sõstrapöösastel, kukerpudel, enelatel. Ohus on ka suurte lehtedega igihaljad rododendronid, sest lehtede külge jääb rohkesti lund.

● Okaspuudest siduge kokku kadaka, elupuud ja mägi-ebaküpressi sordid, sest lume raskuse tõttu väljakooldunud oksad üldjuhul endist vormi ei taasta.

● Ärge unustage pakku lumekihi alla tihedaid elupuuhেকে, mis võivad kaotada oma kauni vormi. Raske lumi võib rikkuda ka magesõstraja tuhkpuuheki.

TT